

8+fjordar - ett annorlunda havsmiljöprojekt

En historisk och ekonomisk översikt 2005 - 2018

8+fjordar

Lokalt ledning utveckling
LEADER
BOHUSKUST OCH GRÄNSBYGD

Projekt 8+fjordar startade 2008 som en följd av försvinnande fiskbestånd och en försämrad havsmiljö. Sedan dess har 8+fjordar arbetat systematiskt med åtgärder för att restaurera och förbättra vattenmiljön i kustområdet från Nordre älv till Uddevalla.

8+fjordar är ett samarbetsprojekt mellan fem kommuner, organisationer, företag, privatpersoner och ideella föreningar. De fem ingående kommunerna är Stenungsund, Kungälv, Tjörn, Orust och Uddevalla. I arbetsgrupperna har funnits representanter för sportfiskarna, yrkesfiskarna, husbehovsfiskarna, näringsliv och myndigheter.

Området 8+fjordar utgörs av fjordarna mellan och innanför öarna Tjörn och Orust i Bohuslän. Här finns en lång tradition av fiske, men bestånden kollapsade i slutet av 1970-talet, främst till följd av överfiske.

Anledningen till att projektet startade var att kommuninvånare, föreningar och företagare hörde av sig till kommunerna och framförde att de inte var nöjda med tillståndet i fjordarna. Inledande möten med bland annat yrkesfiskarna, husbehovsfiskarna, sportfiskarna, dåvarande Fiskeriverket och allmänhet hölls och kommunerna beslöt då att gå vidare med att förbättra och utveckla fjordområdet. Man ansökte om "LONA" -bidrag (stöd till lokala naturvårdsprojekt) för att ta fram ett kunskapsunderlag som blev klart i september 2005. Under sommaren 2008 organiserades 8+fjordarprojektet och en projektledare anställdes.

Projektet omfattar förutom fiske även miljö, friluftsliv, kultur och företagsamhet med marin anknytning. Ledstjärnan är det nationella miljömålet "Hav i balans samt levande kust och skärgård".

Målsättningar

- Att återskapa en frisk och levande havs- och kustmiljö och därigenom ge möjlighet för våra barn och barnbarn att uppleva tillfredsställelsen av att kunna fiska och bada från bryggor och stränder.
- Att återställa den ekologiska balansen och säkra den biologiska mångfalden.
- Att erbjuda en miljö för rekreation och återhämtning såväl för bygdens folk som för jäktade storstadsmänniskor.
- Att stimulera och finna former för samverkan mellan intressenter i kustzonen utifrån lokala och regionala förhållanden och därigenom skapa arbetstillfällen.
- Att ge förutsättning för en maritim verksamhet som är ekonomiskt och ekologiskt hållbar.
- Att tjäna som förebild för liknande projekt i andra kustområden.

Vad har hänt sedan starten?

Flertalet av de åtgärder som föreslogs vid uppstarten av projektet har genomförts eller påbörjats. Det nätverk som byggts upp och som innehåller allt från statliga verk, myndigheter och högskolor, till föreningar, företag och privatpersoner, är en viktig del i projektets framgång. Det betyder dessutom allt för 8+fjordars framtida arbete.

De vinster vi sett hittills är bland annat:

- Det finns lokalt lekande torsk kvar
- Beståndet av piggvar är starkt
- Beståndet av havsöring är bra. Flera lyckade havsöringsprojekt har genomförts med omfattande arbeten för att underlätta havsöringarnas vandring och lek i bäckar och åar. Genom åren har vi lagt ut sammanlagt 620 ton sten och grus till lek- och uppväxtplatser.
- 8+fjordar är Sveriges största utsättare av ålyngel. Sedan 2010 har vi satt ut sammanlagt cirka tre miljoner importerade ålyngel i fjordområdet.
- Turistnäringen kring fiske- och friluftsliv (sportfiske, båtturer, kajakpaddling, dykning m.m.) har ökat och fått förlängd turistsäsong, till följd av genomförda åtgärder och uppmärksamheten kring 8+fjordar.
- Införande av fiskefria områden.
- 8+fjordar har stöttat projekt kring båtbottnfärger, strandstädning och plaster.
- Utveckling av konstgjorda hummer/torskrev, insamling av spökredskap, rening av kustvatten och informationsspridning till allmänheten.
- Uppmärksamhet i radio, TV och tidningar, framför allt i samband med de årliga ålutsättningarna, men även i andra sammanhang. En omfattande artikel om 8+fjordar, skriven av flera forskare från SLU, publicerades i (ICES) Internationella Havsforskningsrådets Tidskrift 2017. Det stora massmediala intresset för projektet har bidragit till att öka engagemanget för de frågor som vi driver.
- Möten och föreläsningar om projektet och vårt arbete har lockat många tusen besökare.
- Tusentals barn och vuxna har deltagit i aktiviteter och utbildats i miljö och ekologi, bland annat genom olika skolprojekt.
- Undersökningar av ålgrässituationen i fjordområdet. Forskning om hur säl och skarv återkoloniserar fjordområdet och hur detta påverkar återhämtningen av fiskbestånden.
- 8+fjordar har startat upp fiskevårdsnätverk på Orust och i Stenungsund. Dessa arbetar nu vidare med biotopvård i vattendrag i sina hemkommuner.
- Sedan 2014 har 8+fjordar använts som pilotprojekt för att studera Ekosystembaserad fiskförvaltning (EBFF) i praktiken. 8+fjordar är den första miljöåtgärden i hela Europa som följer det nya EU-direktivet som avser att förhindra överfiske och återskapa fiskbestånd.
- 8+fjordar har prisats för sitt framgångsrika miljöarbete. Nominerades till årets Leaderprojekt år 2010 (delad tvåa). Utsågs 2015 till årets Havsfiskare av Göteborgs Havsfiskeklubb och vann det nationella vattenmiljöpriset Sjöstjärnan 2018.

8+fjordars projekt och insatser:

2005

Kunskapsöversikten: 8-fjordar – sammanställning över värden och aktörer i havsområdet innanför Tjörn och Orust.

2008

Projekt 8-fjordar: 8-fjordar organiserades och en projektledare (Niclas Åberg) anställdes under hösten.

Västerhavsveckan: Vårt årliga deltagande i Västragötalandsregionens ”Västerhavsvecka” har gett oss chansen att sprida information om vårt arbete och det unika fjordområde som vi verkar i. Sedan starten 2008 har vi tagit ut tusentals barn och vuxna på olika aktiviteter som guidade båtturer, sälsafari och fisketävlingar. Vi har också haft utställningar i Nordstan, på Molekylverkstan och Bohusläns museum.

2009

Provfiskeprojekt: Provfisken utfördes 2009 tillsammans med Göteborgs universitet, Fiskeriverket (i dag HaV) och fiskets organisationer för att få bättre underlag kring hur vi ska arbeta vidare med de lokala fiskbestånden. Nya provfisken och DNA-test av lokala torskbestånd är på gång.

Biotopvård i vattendrag/vandringshinder: Varje år jobbar vi för att få mer fisk i bäckar och åar. Sedan 2009 har vi förbättrat lek- och uppväxtområden i många vattendrag i de fem kommunerna. Vi har gjort inventeringar, tagit bort vandringshinder, planterat träd och lagt ut sammanlagt 620 ton lekgrus. Tillsammans med Göteborgs universitet har vi också undersökt havsöringens vandringshinder och överlevnad i Byfjorden.

Under sommaren och hösten 2016 pågick ett delprojekt där 8+fjordar, i samarbete med Länsstyrelsen, sammanställde och prioriterade vilka vandringshinder som behöver åtgärdas inom de fem kommunerna. En del av dessa hinder kommer att åtgärdas inom ramen för projektet.

Forskning om 8+fjordarområdet: Diverse forskningsprojekt har startats upp inom 8+fjordarområdet. Samarbete har etablerats med Kungliga tekniska högskolan (KTH), Stockholms och Göteborgs universitet (SU och GU) samt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Bland annat har allmänheten intervjuats om sin syn på 8+fjordar och politiker i kommunerna har deltagit i workshops där de har delgett hur de värderar havsmiljöfrågor. Varje år inbjuder 8+fjordar intresserade forskare till möte där pågående forskning och samordning presenteras.

2010

Fiskefria områden och fiskeregler: Fiskeriverket (nu Havs- och vattenmyndigheten) fick regeringsuppdrag att införa fiskefria områden, varav ett placerades inom 8+fjordar år 2010. Inför detta hade vi kontakt med flera av fiskets olika organisationer och med turistföretagare för att undersöka deras syn på förslaget. Det gjordes också undersökningar kring var det finns eller har funnits torsklekplatser i de olika fjordarna. Mycket tid ägnades åt att sprida information om de fiskefria områdena. Tillsammans med Fiskeriverket genomfördes ett flertal föreläsningar.

Ålutsättning: 8+fjordar är Sveriges största utsättare av ålyngel. Sedan 2010 har vi satt ut sammanlagt cirka 3 miljoner importerade ålyngel som fördelas på 11 utvalda platser i fjordområdet.

Kretsloppsprojekt: Under 2010 undersökte vi möjligheten att ta tillvara växtnäringsämnen från enskilda avlopp, för användning i lokalt jordbruk. I dag är det Uddevalla kommun som driver på utvecklingen av praktiska och konkreta lösningar.

Deltagande i ”Hav möter land”-projekt: Ett interregionalt samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark som startades upp under hösten 2010 och pågick till 2013. Övergripande mål för projektet var ”att bidra till ett långsiktigt hållbart nyttjande av de värden som representeras av Kattegatt och Skagerraks havs- och kustområden”

Besök från EU: 2010 besökte en delegation från EU, representerande nio länder, 8+fjordar under ledning av Isabella Lövin. Mötet ägde rum på Havstens campingplats.

Nominering till årets LEADER-projekt: 8+fjordar nominerades till årets LEADER-projekt och landade på en delad andraplats. I samband med detta spelades en kort film om 8+fjordar in.

2011

Miljövänlig latrintömning i hamnarna: Sommaren 2011 deltog 8+fjordar i delprojektet M/S Latrina, där båtägare informerades om miljövänlig latrintömning i hamnarna. Vi hjälpte också till med att göra inventeringar av båtar och båtplatser i 8+fjordarområdet. Resultatet användes tillsammans med resultatet från SCB:s enkätundersökning för att beräkna fisketrycket i området.

Ålgräsängar: I samarbete med Göteborgs universitet har vi gjort undersökningar av ålgrässituationen. I Bohuslän har ålgräsängarna minskat med över 60 procent sedan 1980-talet. Länsstyrelsen och forskare från Göteborgs universitet vill nu försöka vända utvecklingen. Ett projekt för utplantering av ålgräs har därför startat vid bland annat Lilla Askerön.

Enkät om de nya fiskreglerna: En enkät skickades ut till 4000 personer i 8+fjordar-området för att ta reda på åsikter om de nya fiskereglerna. Majoriteten var positiva. Vi utförde även inventeringar av fisketrycket i fjordområdet.

2012

Båtbryggor: Tillgängliggörande av de inre delarna av fjordsystemet påbörjades i samarbete med Västkuststiftelsen och kulturenheten i Stenungsund. Kalvön i Koljöfjorden och Ramsön i Hakefjorden fick nya bryggor.

2013

Konstgjorda fisk- och hummerrev: Under vårvintern 2013 sjösattes detta projekt i samarbete med miljöenheten i Stenungsunds kommun. Syfte med projektet var att hitta ett sätt att bygga rev som är både funktionellt och ekonomiskt genomförbart. Redan efter några månader hade hummer, men också småtorsk, snultror och berggylltor, hittat till de nya reven. Argumentering för en fredning gjordes, men har inte varit möjlig med nuvarande lagstiftning.

Våren 2018 fick vi regionalt stöd av länsstyrelsen för en utvärdering av de konstgjorda reven. Effekterna ska nu följas upp och utvecklingen ska jämföras med tidigare filmmaterial från området. Vi ska bland annat titta på vilka arter som etablerat sig i reven, om hummerbestånden i området har ökat och hur materialen i reven har åldrats.

Säl och skarvforskning: 8+fjordar har drivit på utvecklingen av forskning på säl och skarv och har sedan 2013 ett forskningssamarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet. Syftet är att undersöka hur säl och skarv återkoloniserar 8+fjordarområdet och hur detta påverkar fiskens återhämtning.

Hummerfiskedagböcker: Sedan 2013 hjälper flera frivilliga hummerfiskare till med att samla in data om fångst och bifångster. Detta är till stor hjälp för Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och deras forskning om fisk- och hummerbestånden i området.

Ren båtbottnen, giftfria bottnar: 8+fjordar har stöttat ett projekt om provtagning och sanering av förorenade bottensediment. Inom Hav möter Land samt under Västerhavsveckan 2013 och 2014 har 8+fjordar även hjälpt till med att informera om miljövänliga båtspolplattor. Detta var ett omfattande projekt med besök i ett stort antal hamnar vilket ledde till att många av hamnarna sökte bidrag till och byggde spolplattor och tömningsstationer för båtoaletter.

Inventering av musselbankar: Inventering av musselbankar utfördes i Kungälv år 2013 och förslag lades fram på hur återetablering kan ske. Resultatet visade att nästan alla tidigare dokumenterade musselbankar hade försvunnit.

Öppna sund/fria vandringsvägar för fisk: I detta projekt har de små sunden till Mjölkeviken och Sundsby Kile på Tjörn grävts ur och öppnats upp. Vattendjupet har ökat och därmed också tillgängligheten eftersom man nu kan komma in med mindre båtar från Askeröfjorden till Stigfjorden utan att behöva ta vägen genom Skåpesund.

Projekt Ren kust: 8+fjordar stöttar projektet ”Ren Kust” i Bohuslän vilket anknyter till strandstädning.

Kontakt med Swedish Lapland: Yrkesfiskare och destinatörsutvecklare kom hit för att titta på hur 8+fjordar arbetar. 8+fjordar fungerade som förebild.

Fisketurism i 8+fjordar: Journalister från Tyskland inbjöds att göra artiklar om 8+fjordarområdet.

2014

Besök av riksdagens Miljö- och jordbruksutskott: I samband med utskottets besök på Tjörn fick vi chansen att föredra 8+fjordar.

Ekosystembaserad fiskeförvaltning (EBFF): Sedan 2014 har 8+fjordar varit pilotprojekt för att studera EBFF i praktiken. EBFF presenteras som en metod för att bevara hållbara, produktiva och stabila ekosystem och ska tas i bruk inom EU. Den omfattar inte bara fisken utan ser även till ekologiska, ekonomiska och sociala faktorer.

Hemsida/Facebook: 8+fjordar har sedan 2014 en egen Facebook- och hemsida.

Nationell databas med fiskeregler: Samarbete inleds med Länsstyrelsens fiskeenhet, Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket för att ta fram en nationell databas med fiskeregler för hela kusten, även tillgänglig för smartphones.

2015

Återetablering av musselbankar: Under 2015 gjordes en kartering av musselodlingar och naturliga bankar i 8+fjordarområdet. Två år senare påbörjades ett försök att återetablera marina rev och blåmusselbankar. Metoden fortsätter att utvecklas under 2019 med hjälp av LONA-medel (stöd för lokala naturvårdsprojekt). Vi har också fått in IVL Svenska Miljöinstitutet som vetenskaplig rådgivare.

Våtmarker och vattendragsvandringar: 2015 fick vi möjlighet att ta fram en kunskapssammanställning om våtmarker inom 8+fjordars kommuner, bland annat om var och när det har anlagts våtmarker fram till i dag samt i vilket syfte. Under våren arrangerades också två mycket populära vattendragsvandringar. Där tittade vi tillsammans med markägare och andra intresserade på hur vi kan återskapa en god miljö och minska utflödet av näringsämnen.

Skolprojektet ”Biogas från havet”: I detta projekt samarbetade vi med ”Havets framtidsverkstad” och skolor från Stenungsund, Kungälv och Orust. Tillsammans väckte vi frågor om övergödningens problematik, tillväxt av fintrådiga alger och kopplingen till brist på stor rovfisk. Ett elevexperiment gick ut på att samla in fintrådiga alger och röta dem med avloppsslam i minirötkammare för att få fram biogas.

Spökredskap: 8+fjordar testade under 2015 en enkel metod för att försöka få en uppfattning om hur stort problemet med spökredskap är i området. Ett trettiotal tinor och några fiskenät hittades med hjälp av en trollhoppa som drogs fram ovanför bottarna.

Fiskevårdsnätverk: Vi har startat upp fiskevårdsnätverk på Orust och Stenungsund. Dessa arbetar nu med biotopvård i vattendrag i sina hemkommuner.

Årets Havsfiskare: 8+fjordar gjorde enligt Göteborgs Havsfiskeklubb den största insatsen för havsmiljön och fick utmärkelsen "Årets Havsfiskare".

Rådgivande gruppen för vattenbruk: 8+fjordar sitter med som representanter för kommunerna i södra Sverige i den rådgivande gruppen för vattenbruk.

2016

Syresättning av Byfjorden: 2016 installerades två syrepumpar på försök i Byfjorden för att syresätta det döda bottenvattnet. Försöket var mycket lyckat, men avbröts på grund av bristande finansiering. Erfarenheterna användes sedan för ett större projekt i Östersjön.

Ren kustlinje 2016 – 2019: Interregprojekt. Samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark kring marint skräp.

2017

Möte med Havs- och vattenmyndigheten: 8+fjordars styrgrupp träffade Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör Jakob Granit, för att presentera projektet och diskutera aktuella frågeställningar. På mötet fördes dialog kring fyra punkter:

- Framtiden för 8+fjordar som pilotprojekt och referensområde i den ekosystembaserade fiskeförvaltningen.
- Förvaltningen av säl och skarv i området.
- Intresse av att utöka zonerade områden för fisket söder om Tjörnbron.
- Hur man kan underlätta för allmänheten att vara delaktiga i det fortsatta arbetet.

Utvidgning av 8+fjordarområdet. 8-fjordar” blir ”8+fjordar” när gränserna för området officiellt utvidgades till Nordre älvs mynning och Malö strömmar (har dock arbetat med hela det här området sedan 2010 när de fiskefria områdena skulle införas).

2018

Våtmarksprojekt/vattenupphållande åtgärder: I kommunerna inom 8+fjordarområdet pågår nu en kartläggning av vilka vattendrag som är uttorkningskänsliga och vilka platser som är lämpliga för att återskapa våtmarker och göra andra vattenupphållande åtgärder.

Skolprojektet invasiva arter: Genom åren har vi tagit ut tusentals barn på olika aktiviteter, bland annat genom skolprojektet ”Invasiva arter”. I detta projekt, som startade 2018, får både elever och lärare lära sig mer om främmande arter och hjälpa forskarna att leta efter dem i havet. Syftet är att öka kunskapen om havet och miljön hos elever på mellan- och högstadiet.

Restaurering av damm på Sundsby säteri: 8+fjordar är projektledare för restaurering av en damm på Sundsby säteri, Tjörn. Dammen är i dag kraftigt igenvuxen och tanken är att delar av dammen ska grävas ut för att öppna upp till en vattenspegel. Syftet är att ta tillvara de kulturhistoriska värdena, men även att gynna djur- och växtliv.

Fisketurism/företagande: 8+fjordar har stöttat många företagare inom maritim turism och havsbruk (till exempel musselodling) för att gynna näringslivet på Bohuskusten. Ett pågående projekt sedan 2018 är Fjordguiderna, som består av ett antal småföretagare som gått samman för att öka fisketurismen och marknadsföra fjordområdet. Fjordguiderna deltar också i ett utbildningsprogram som finansieras av Leader Bohuskust och Gränsbygd.

Ett hav i balans kan skapa arbetstillfällen, vilket innebär att miljövärden också får ett ekonomiskt värde.

Fisken i fokus: I april 2018 påbörjades projektet ”Fisken i fokus” som drivs av Uddevalla kommun i samarbete med 8+fjordar, närings- och föreningsliv. Tanken är att göra Bäveån, som rinner genom Uddevalla, mer tillgänglig för fiskare och andra besökare. Informationsskyltar ska sättas upp i området för att väcka intresse och öka kunskapen om fisken i ån. Man ska också titta på förutsättningarna att skapa en publik laxtrappa vid Strömberget, så att besökare kan följa öringens och laxens vandringar via en undervattenskamera.

Mer fisk i Bäveån: Ett projekt som syftar till att öka bestånden av öring och ål i Bäveån i Uddevalla. Projektet drivs av Sportfiskarna, med stöttning av 8+fjordar.

8+fjordarpodd: 8+fjordar har tagit fram en podd med bidrag från LONA- den lokala naturvårdssatsningen. Via poddradion har vi kunnat förmedla aktuell forskning och delprojekt i området. Hittills har åtta avsnitt tagits fram.

Vattenmiljöpriset Sjöstjärnan: 8+fjordar blev 2018 års vinnare av det nationella vattenmiljöpriset Sjöstjärnan.

8+fjordarfilm: En 10-minuter lång informationsfilm om 8+fjordar producerades i samarbete med Svante Lysén

Naturmorgon: 8+fjordar medverkade i Naturmorgon i Sveriges Radio P1

Ekonomisk översikt:

Kunskapsöversikt 8+fjordar (LONA-bidrag):	460 000 kr
Projekt 8-fjordar 2008 (Leader Terra et Mare):	1 391 000 kr
Västerhavsveckan (Västra götalandregionen):	259 000 kr
Biotopvård i vattendrag:	600 000 kr
Ålutsättning (Krafttag ål):	20 100 000 kr
Kretsloppsprojekt Uddevalla (LOVA):	425 000 kr
Hav möter Land:	60 000 kr
Miljövänlig latrintömning i hamnarna:	370 000 kr
Enkät om de nya fiskereglerna (Fiskeriverket):	500 000 kr
Kompensationsåtgärder/fiskevårdsåtgärder (Trafikverket m.fl exploitörer):	400 000 kr
Båtbryggor på Ramsön och Kalvön (Leader Terra et Mare):	100 000 kr
Inventering av musselbankar (LONA):	180 000 kr
Inventering av musselbankar (Abu Garcia Göte Borgströms forskningsfond):	40 000 kr
Inventering av musselbankar (Sportfiskarnas fiskevårdsfond):	35 000 kr
Konstgjorda fisk- och hummer rev (LONA):	484 000 kr
Utvärdering av fisk- och hummerreven (LONA):	221 000 kr
Säl- och skarvforskning (LONA):	650 000 kr
Öppna sund/fria vandringsvägar för fisk (LOVA):	240 000 kr
Öppna sund/fria vandringsvägar för fisk:	190 000 kr
Fisketurism i 8+fjordar (Leader Terra et Mare):	60 000 kr
Återetablering av musselbankar (LONA):	380 000 kr
Skolprojekt ”Biogas från havet” (LONA):	186 500 kr
Spökredskap (Länsstyrelsen Västra Götaland):	50 000 kr
Spökredskap (Projekt Ren Kust):	35 000 kr
Vattendragsvandringar, spökredskap och fångstdagböcker (Länsstyrelsen Västra Götaland):	420 000 kr
Ren Kustlinje (interreg EU-medel):	110 000 kr
Våtmarksprojekt/vattenupphållande åtgärder (LONA):	1 335 000 kr
Skolprojektet invasiva arter:	300 000 kr

Restaurering av damm på Sundsby säteri (Leader Södra Bohuslän):	1 200 000 kr
Fjordguiderna (EU:s havs och fiskerifond):	760 100 kr
Fjordguidernas delprojekt Havsöringsvägen (Leader Södra Bohuslän):	900 000 kr
8+fjordarpodd (LONA):	100 000 kr
Vattenmiljöpriset Sjöstjärnan:	50 000 kr
Ideellt arbete (cirka 500 timmar per år á 200 :-/h):	1000 000 kr
Kommunal medfinansiering från de fem 8+fjordarkommunerna Kungälv, Stenungsund, Tjörn Orust och Uddevalla:	5 500 000 kr
Summa:	39 091 600 kr

Rapporter från och om 8+fjordar (finns på www.8fjordars.se/kontakt/rapporter):

”Bakgrundsrapporten ”8-fjordar - Natur, fiske, miljö- en kunskapsöversikt” (2006)

”Kretsloppsanpassning av små avlopp i Uddevalla, Stenungsund, Tjörn, Orust och Kungälv
kommuner” (LST 2011)

”Återetablering av musselbankar i Kungälv” (2015)

”Kan arbetet inom 8-fjordar klassas som en ekosystembaserad fiskeförvaltning?” (SLU 2015)

”Metodutveckling för restaurering av hummerbiotoper/.../” (2015)

”Kunskapsläget över våtmarker i 8-fjordarområdet” (2015)

”Inventering av spökredskap i 8-fjordar” (2016)

”Utvärdering av fiskefria områden” (HaV, SLU 2016)

”A continuous involvement of stakeholders promotes the ecosystems approach to fisheries in
the 8-fjords area /.../” (A.C Bryhn et al., ICES Journal of Marine Science 2016)

”The ”easy restriction” syndrome drive local fish stocks to extinction: The case of the
management of Swedish coastal populationes” (M. Cardinale et al., Marine Policy 2017)

”Prey choice of great cormorants (*Phalacrocorax carbo*) in a marine protected area. Potential impact on collapsed fish stocks and implications for future monitoring” (UU 2017)

”Västerhavet 2017. Aktuellt om miljön i Skagerrak, Kattegatt och Öresund” (Havsmiljöinstitutet 2017)

”Säl och skarv i 8-fjordarområdet (2018)

”Plast i haven- en djupdykning i fiskeredskapens problematik på Bohuskusten” (Chalmers, 2018)